



Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

13 martie 2018*

„Recurs – Produse fitosanitare – Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/408 – Introducerea pe piață a produselor fitosanitare și stabilirea unei liste a substanțelor susceptibile de înlocuire – Includerea substanței active «compuși de cupru» în această listă – Acțiune în anulare – Admisibilitate – Articolul 263 al patrulea paragraf TFUE – Act normativ care nu presupune măsuri de executare – Persoană vizată în mod individual”

În cauza C-384/16 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 11 iulie 2016,

European Union Copper Task Force, cu sediul în Essex (Regatul Unit), reprezentată de C. Fernández Vicién, de C. Vila Gisbert și de I. Moreno-Tapia Rivas, abogadas, precum și de M. Miserendino, abogado,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de A. Lewis și de P. Ondrůšek, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, domnul A. Tizzano, vicepreședinte, doamna R. Silva de Lapuerta, domnii T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça, A. Rosas, C. G. Fernlund și C. Vajda, președinți de cameră, doamna C. Toader, domnii M. Safjan și D. Šváby, doamnele M. Berger și A. Prechal și domnii E. Jarašiūnas și E. Regan (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Wathelet,

grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 iunie 2017,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 6 septembrie 2017,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, recurenta, European Union Copper Task Force, solicită anularea Ordonanței Tribunalului Uniunii Europene din 27 aprilie 2016, European Union Copper Task Force/Comisia (T-310/15, nepublicată, denumită în continuare „ordonanța atacată”, EU:T:2016:265), prin care Tribunalul a respins ca inadmisibilă acțiunea sa având ca obiect anularea în parte a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/408 al Comisiei din 11 martie 2015 privind punerea în aplicare a articolului 80 alineatul (7) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și privind stabilirea unei liste a substanțelor susceptibile de înlocuire (JO 2015, L 67, p. 18, denumit în continuare „regulamentul în litigiu”).

Cadrul juridic

Directiva 91/414

- 2 Directiva 91/414/CEE a Consiliului din 15 iulie 1991 privind introducerea pe piață a produselor de uz fitosanitar (JO 1991, L 230, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 10, p. 30), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2011/34/UE a Comisiei din 8 martie 2011 (JO 2011, L 62, p. 27) (denumită în continuare „Directiva 91/414”), prevedea, în anexa I, o listă a substanțelor active a căror încorporare în produsele de uz fitosanitar era autorizată.
- 3 În conformitate cu articolul 1 și cu anexa la Directiva 2009/37/CE a Comisiei din 23 aprilie 2009 de modificare a Directivei 91/414/CEE a Consiliului în vederea includerii cloromequat, compușilor de cupru, propaquizafop, quizalofop-P, teflubenzuron și zeta-cipermetrin ca substanțe active (JO 2009, L 104, p. 23), lista din anexa I la Directiva 91/414 a fost modificată în vederea adăugării, printre altele, a compușilor de cupru.

Regulamentul (CE) nr. 1107/2009

- 4 Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului (JO 2009, L 309, p. 1) prevede la articolul 14, intitulat „Reînnoirea aprobării”, care figurează în subsecțiunea 3, intitulată „Reînnoirea și revizuirea”, din secțiunea 1, intitulată „Substanțe active”, a capitolului II din acest regulament, intitulat „Substanțe active, agenți fitoprotectori, agenți sinergici și coformulanți”:

„(1) În cazul în care se stabilește că sunt îndeplinite criteriile de aprobare prevăzute la articolul 4, aprobarea unei substanțe active se prelungește la cerere.

[...]

(2) Reînnoirea aprobării se acordă pentru o perioadă de cel mult cincisprezece ani. [...]

- 5 Articolul 20, intitulat „Regulamentul de reînnoire”, care figurează în subsecțiunea 3 menționată din Regulamentul nr. 1107/2009, are următorul cuprins:

„(1) Se adoptă un regulament în conformitate cu procedura de reglementare menționată la articolul 79 alineatul (3), prin care:

- (a) se reînnoiește aprobarea unei substanțe active, cu condiția îndeplinirii anumitor cerințe și restricții, dacă este cazul, sau

(b) nu se reînnoiește aprobarea unei substanțe active.

[...]"

- 6 Articolul 24, intitulat „Substanțe susceptibile de înlocuire”, care figurează în subsecțiunea 4, intitulată „Derogări”, din secțiunea 1 a capitolului II din Regulamentul nr. 1107/2009, prevede:

„(1) [...] Prin derogare de la articolul 14 alineatul (2), aprobarea poate fi reînnoită o dată sau de mai multe ori pentru o perioadă care nu depășește șapte ani.

(2) Fără a aduce atingere alineatului (1), se aplică articolele 4-21. Substanțele susceptibile de înlocuire fac obiectul unei liste separate în cadrul regulamentului menționat la articolul 13 alineatul (4).”

- 7 Articolul 41, intitulat „Autorizarea”, care figurează în subsecțiunea 3, intitulată „Recunoașterea reciprocă a autorizațiilor”, din secțiunea 1, intitulată „Autorizarea”, a capitolului III din acest regulament, intitulat „Produse fitosanitare”, prevede următoarele:

„(1) Statul membru căruia i se adresează cererea în temeiul articolului 40 autorizează, după examinarea cererii și a documentelor însoțitoare menționate la articolul 42 alineatul (1), ținând seama de circumstanțele specifice de pe teritoriul său, produsul fitosanitar în cauză în aceleași condiții ca și statul membru care examinează cererea, cu excepția cazurilor în care se aplică articolul 36 alineatul (3).

(2) Prin derogare de la alineatul (1), statul membru poate autoriza produsul fitosanitar atunci când:

[...]

(b) conține o substanță susceptibilă de înlocuire;

[...]"

- 8 Potrivit articolului 50, intitulat „Evaluarea comparativă a produselor fitosanitare conținând substanțe susceptibile de înlocuire”, care figurează în subsecțiunea 5, intitulată „Cazuri speciale”, din secțiunea 1 a capitolului III din regulamentul menționat:

„(1) Atunci când examinează cererile de autorizare pentru produse fitosanitare conținând substanțe active aprobate ca substanțe susceptibile de înlocuire, statele membre efectuează o evaluare comparativă. Statele membre nu autorizează sau restricționează utilizarea produselor fitosanitare care conțin o substanță susceptibilă de înlocuire de utilizat pentru o anumită cultură dacă o evaluare comparativă privind riscurile și beneficiile, în conformitate cu anexa IV, demonstrează că:

[...]

(4) Pentru produsele fitosanitare care conțin o substanță susceptibilă de înlocuire, statele membre efectuează o evaluare comparativă prevăzută la alineatul (1) în mod periodic și cel târziu la reînnoirea sau la modificarea autorizației.

În funcție de rezultatele evaluării comparative, statele membre mențin, retrag sau modifică autorizația.

[...]"

- 9 Articolul 80, intitulat „Măsuri tranzitorii”, care figurează în capitolul XI din același regulament, intitulat „Dispoziții tranzitorii și finale”, prevede la alineatul (7):

„Până la 14 decembrie 2013, Comisia stabilește o listă a substanțelor incluse în anexa I la Directiva [91/414] care îndeplinesc criteriile prevăzute la punctul 4 din anexa II la prezentul regulament și cărora li se aplică dispozițiile articolului 50 din prezentul regulament.”

Regulamentele de punere în aplicare

Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011

- 10 Potrivit considerentului (1) și articolului 1 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei din 25 mai 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește lista substanțelor active autorizate (JO 2011, L 153, p. 1), substanțele active incluse în anexa I la Directiva 91/414 se consideră autorizate în temeiul Regulamentului nr. 1107/2009.

Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/232

- 11 Considerentul (8) al Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/232 al Comisiei din 13 februarie 2015 de modificare și de rectificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește condițiile de autorizare a substanței active compuși de cupru (JO 2015, L 39, p. 7) are următorul cuprins:

„Se confirmă faptul că substanța activă compuși de cupru trebuie considerată a fi autorizată în temeiul [Regulamentului nr. 1107/2009]. [...]”

Regulamentul în litigiu

- 12 Articolul 1 din regulamentul în litigiu, intitulat „Substanțe susceptibile de înlocuire”, prevede următoarele:

„Substanțele active incluse în anexa I la Directiva [91/414] care îndeplinesc criteriile prevăzute la punctul 4 din anexa II la Regulamentul [nr. 1107/2009] sunt cele care figurează în lista din anexa la prezentul regulament.

[...]”

- 13 Lista care figurează în anexa la acest regulament cuprinde „compuși de cupru (variantele hidroxid de cupru, oxiclорură de cupru, oxid de cupru, amestec de Bordeaux și sulfat de cupru tribazic)”.

Procedura în fața Tribunalului și ordonanța atacată

- 14 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 5 iunie 2015, recurenta, o asociație de producători de compuși de cupru, dintre care unii sunt titulari ai unor autorizații de introducere pe piață a unor produse fitosanitare care conțin o astfel de substanță, a introdus o acțiune în anularea în parte a regulamentului în litigiu.

- 15 Prin ordonanța atacată, Tribunalul a respins această acțiune ca inadmisibilă pentru motivul că, pe de o parte, recurenta nu putea invoca un interes propriu și că, pe de altă parte, membrii săi nu aveau calitate procesuală activă. Cu privire la acest ultim aspect, Tribunalul a considerat, în primul rând, că regulamentul în litigiu nu îi privea în mod individual pe membrii recurenteii și, în al doilea rând, că acest regulament era un act normativ care presupunea măsuri de executare din partea acestor membri, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE. Tribunalul a respins de asemenea argumentația recurenteii potrivit căreia, în cazul respingerii acțiunii sale ca inadmisibilă, aceasta ar fi lipsită de protecție jurisdicțională efectivă.

Concluziile părților

- 16 Prin recursul formulat, recurenta solicită Curții:
- anularea ordonanței atacate;
 - declararea ca admisibilă a acțiunii sale în anulare formulate împotriva regulamentulului în litigiu;
 - trimiterea cauzei spre judecare Tribunalului și
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii de recurs.
- 17 Comisia solicită Curții respingerea recursului și obligarea recurenteii la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

Cu privire la primul motiv

Argumentația părților

- 18 Prin intermediul primului motiv formulat, recurenta contestă punctele 42-44, 46-48, 50-52, 60 și 61 din ordonanța atacată și reproșează Tribunalului că a concluzionat că regulamentul în litigiu presupune măsuri de executare în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE.
- 19 Potrivit recurenteii, pentru a se stabili dacă un act normativ presupune măsuri de executare, trebuie să se facă o raportare, pe de o parte, la poziția persoanei care invocă dreptul la acțiune în temeiul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE și, pe de altă parte, la obiectul acțiunii. Cu privire la acest din urmă aspect, în cazul în care reclamantul nu ar solicita decât anularea în parte a unui act, ar trebui să nu fie luate în considerare decât eventualele măsuri de executare a părții din act a cărei anulare este solicitată.
- 20 În ceea ce privește, pe de o parte, poziția recurenteii, aceasta ar fi fost, în fața Comisiei, în cursul procedurii de includere a compușilor de cupru în anexa I la Directiva 91/414, singurul reprezentant al tuturor producătorilor de compuși de cupru utilizați în produsele fitosanitare care își desfășoară activitatea în Uniunea Europeană.
- 21 În ceea ce privește, pe de altă parte, obiectul acțiunii introduse în fața Tribunalului, recurenta amintește că a solicitat anularea în parte a regulamentulului în litigiu, în măsura în care prin acesta compușii de cupru au fost incluși în lista substanțelor susceptibile de înlocuire, supunându-i, așadar, regimului aplicabil unor astfel de substanțe instituit prin Regulamentul nr. 1107/2009. De asemenea, recurenta ar fi ridicat o excepție de nelegalitate împotriva anumitor dispoziții ale acestui din urmă regulament.

- 22 Potrivit recurenței, ordonanța atacată conține – în special la punctele 26, 38 și 39 – o descriere prea succintă a obiectului acțiunii menționate, care se întemeiază pe o descriere la fel de limitată a regulamentului în litigiu. Obiectul acestuia din urmă ar fi nu numai stabilirea unei liste a substanțelor susceptibile de înlocuire, ci și supunerea acestor substanțe dispozițiilor materiale cuprinse în Regulamentul nr. 1107/2009, ceea ce ar constitui un efect imediat și direct al aplicării regulamentului în litigiu, care nu ar necesita nicio măsură de executare. Cu alte cuvinte, acest regulament ar produce în sine, în mod cert și actual, efecte concrete asupra situației juridice a recurenței și asupra celei a membrilor săi.
- 23 În această privință, recurenta arată, în primul rând, că, după cum reiese din cuprinsul punctelor 42-44 din ordonanța atacată, este adevărat că reînnoirea aprobării compușilor de cupru în temeiul Regulamentului nr. 1107/2009 presupune ca ea să prezinte o cerere în acest sens și implică adoptarea de către Comisie a unui act referitor la această cerere. Recurenta susține totuși că acest act nu urmează să reprezinte o măsură de executare a regulamentului în litigiu, ci a articolului 14 și următoarelor din Regulamentul nr. 1107/2009, care guvernează procedura de reînnoire a aprobării unei substanțe active.
- 24 Recurenta subliniază că actul menționat nu urmează să aibă niciun efect de natură să completeze sau să dezvolte statutul juridic al substanțelor susceptibile de înlocuire și că nu urmează să contribuie la definirea sau la precizarea normelor materiale aplicabile acestora.
- 25 Recurenta evidențiază de asemenea că regulamentul în litigiu are ca efect supunerea compușilor de cupru spre aprobare cel puțin o dată la șapte ani, iar nu o dată la cincisprezece ani, ca în cazul substanțelor active care nu sunt susceptibile de înlocuire. Prin urmare, compușii de cupru ar face, în principiu, obiectul unor cereri de reînnoire a aprobării de două ori mai numeroase, ceea ce ar majora costurile legate de menținerea aprobării compușilor de cupru. Acest efect ar fi direct și nu ar necesita adoptarea niciunei măsuri de executare din partea Comisiei sau a statelor membre.
- 26 În al doilea rând, recurenta susține că, în ceea ce privește autorizarea națională a produselor fitosanitare care conțin compuși de cupru, regulamentul în litigiu are ca efect imediat supunerea acestor produse și a utilizării lor evaluării comparative prevăzute la articolul 50 din Regulamentul nr. 1107/2009. În această privință, contrar celor constatate de Tribunal la punctul 48 din ordonanța atacată, statele membre ar pune în sarcina întreprinderilor în cauză nu numai costurile privind efectuarea evaluării comparative, ci de asemenea însăși efectuarea acestei evaluări, autoritățile naționale limitându-se să adopte o decizie privind cererea de reînnoire a autorizării produsului fitosanitar în cauză. Astfel, recurenta și membrii săi ar trebui să suporte obligațiile care decurg din evaluarea comparativă, indiferent de rezultatul final al acestei evaluări.
- 27 Prin faptul că a constatat, la punctul 46 din ordonanța atacată, că efectuarea evaluării comparative nu influențează împrejurarea că autorizațiile de introducere pe piață sunt acordate sau refuzate, reînnoite, retrase sau modificate de statele membre, Tribunalul ar ignora că efectul regulamentului în litigiu este independent de orice decizie adoptată de o autoritate națională. Astfel, articolul 50 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1107/2009 ar impune statelor membre obligația de a efectua evaluarea comparativă în mod periodic și cel târziu la reînnoirea sau la modificarea autorizației. Prin urmare, nu ar fi necesară nicio cerere de autorizare sau de reînnoire a unei autorizații pentru ca statul membru în cauză să efectueze o evaluare comparativă a compușilor de cupru, care ar fi consecința directă a calificării acestora ca substanță susceptibilă de înlocuire.
- 28 În al treilea rând, în opinia recurenței, o concluzie similară se impune în ceea ce privește principiul recunoașterii reciproce, între statele membre, a produselor fitosanitare. Astfel, ca urmare a adoptării regulamentului în litigiu, recunoașterea reciprocă a unui produs care conține o substanță susceptibilă de înlocuire nu ar fi automată, cum ar fi, în schimb, cazul oricărei alte substanțe active.

- 29 În al patrulea rând, asemenea actului Comisiei privind reînnoirea aprobării compușilor de cupru, măsurile adoptate de statele membre cu privire la o cerere de recunoaștere reciprocă sau de autorizare națională nu ar avea niciun efect nici asupra calificării compușilor de cupru ca substanță susceptibilă de înlocuire, nici asupra regimului care li se aplică în temeiul Regulamentului nr. 1107/2009.
- 30 Recurenta adaugă că, asemenea actelor care vor fi adoptate de Comisie, cele care vor fi adoptate de statele membre în vederea punerii în aplicare a normelor speciale aplicabile compușilor de cupru nu vor fi măsuri de executare a regulamentului în litigiu, ci a Regulamentului nr. 1107/2009.
- 31 Comisia solicită respingerea primului motiv.

Aprecierea Curții

- 32 Trebuie amintit de la bun început că admisibilitatea unei acțiuni introduse de o persoană fizică sau juridică împotriva unui act al cărui destinatar nu este această persoană, în temeiul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, este supusă condiției de a-i fi recunoscută calitatea procesuală activă, care există în două ipoteze. Pe de o parte, o astfel de acțiune poate fi formulată cu condiția ca acest act să o privească direct și individual. Pe de altă parte, o astfel de persoană poate introduce o acțiune împotriva unui act normativ care nu presupune măsuri de executare dacă acesta o privește direct (a se vedea printre altele Hotărârea din 17 septembrie 2015, Mory și alții/Comisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punctele 59 și 91).
- 33 În cadrul examinării celei de a doua ipoteze, la punctele 33-51 din ordonanța atacată, Tribunalul a arătat, la punctele 34-36 din această ordonanță, că regulamentul în litigiu are natura unui act normativ în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE, fapt care nu a fost contestat de părți în cadrul prezentului recurs.
- 34 Prin urmare, aspectul care trebuie să fie examinat este cel dacă, după cum susține recurenta, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat, la punctele 37-51 din ordonanța atacată, că regulamentul în litigiu presupune măsuri de executare în sarcina membrilor recurente.
- 35 În această privință, este important de amintit că expresia „care nu presupun măsuri de executare”, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE, trebuie să fie interpretată în lumina obiectivului acestei dispoziții, care constă, astfel cum reiese din geneza sa, în a se evita ca un particular să trebuiască să încalce dreptul pentru a putea avea acces la o instanță. Or, atunci când un act normativ produce efecte în mod direct asupra situației juridice a unei persoane fizice sau juridice fără să fie necesare măsuri de executare, aceasta din urmă ar risca să fie lipsită de protecție jurisdicțională efectivă dacă nu ar dispune de o cale de atac în fața instanței Uniunii pentru a contesta legalitatea acestui act normativ. Astfel, în lipsa unor măsuri de executare, o persoană fizică sau juridică, deși vizată direct de actul în cauză, nu ar fi în măsură să obțină un control jurisdicțional al acestui act decât după ce a încălcat dispozițiile actului menționat, prevalându-se de nelegalitatea acestora în cadrul procedurilor inițiate împotriva sa în fața instanțelor naționale (Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açucares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 29, precum și jurisprudența citată).
- 36 În schimb, atunci când un act normativ presupune măsuri de executare, controlul jurisdicțional al respectării ordinii juridice a Uniunii este asigurat, indiferent dacă respectivele măsuri provin de la Uniune sau de la statele membre. Persoanele fizice sau juridice care nu pot, din cauza condițiilor de admisibilitate prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, să atace direct în fața instanței Uniunii un act normativ al Uniunii sunt protejate împotriva aplicării unui asemenea act în privința lor prin posibilitatea de a ataca măsurile de executare pe care le presupune acest act (Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açucares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 30, precum și jurisprudența citată).

- 37 Atunci când punerea în aplicare a unui asemenea act revine instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii, persoanele fizice sau juridice pot să introducă la instanțele Uniunii o acțiune directă împotriva actelor de punere în aplicare în condițiile prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE și, în susținerea acestei acțiuni, să invoce nelegalitatea actului de bază în cauză, în temeiul articolului 277 TFUE. Atunci când această punere în aplicare revine statelor membre, persoanele menționate pot să invoce nevaliditatea actului de bază în cauză la instanțele naționale și să le determine să sesizeze Curtea, în temeiul articolului 267 TFUE, pe calea întrebărilor preliminare (Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açucares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 31, precum și jurisprudența citată).
- 38 Astfel cum a statuat deja Curtea, pentru a aprecia dacă un act normativ presupune măsuri de executare, trebuie să se facă o raportare la poziția persoanei care invocă dreptul la acțiune în temeiul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE. Așadar, nu are relevanță dacă actul în cauză presupune măsuri de executare în privința altor justițiabili (Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açucares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 32, precum și jurisprudența citată).
- 39 În plus, în cadrul acestei aprecieri, trebuie să se facă referire numai la obiectul acțiunii și, în cazul în care un reclamant nu ar solicita decât anularea în parte a unui act, trebuie luate în considerare, dacă este cazul, numai măsurile de executare pe care le presupune eventual această parte a actului (Hotărârea din 10 decembrie 2015, Kyocera Mita Europe/Comisia, C-553/14 P, nepublicată, EU:C:2015:805, punctul 45 și jurisprudența citată).
- 40 Pe de altă parte, este lipsit de relevanță, în acest sens, dacă măsurile menționate au sau nu au caracter mecanic (Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açucares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctele 41 și 42, precum și Hotărârea din 10 decembrie 2015, Kyocera Mita Europe/Comisia, C-553/14 P, nepublicată, EU:C:2015:805, punctul 46).
- 41 În speță, în primul rând, trebuie respins ca nefondat argumentul recurentei potrivit căruia Tribunalul nu ar fi luat în considerare în mod corect obiectul acțiunii formulate în fața sa, în special faptul că această acțiune urmărește anularea regulamentului în litigiu, în măsura în care supune compoziții de cupru anumitor norme materiale prevăzute de Regulamentul nr. 1107/2009.
- 42 Astfel, din cuprinsul punctelor 38-41 din ordonanța atacată reiese că, după ce a amintit că regulamentul în litigiu are ca obiect stabilirea listei substanțelor susceptibile de înlocuire, Tribunalul a arătat că Regulamentul nr. 1107/2009 prevede aplicarea, în cazul acestor substanțe, a unor norme speciale care derogă de la cele aplicabile altor substanțe active. Tribunalul a precizat, la punctul 41 din ordonanța atacată, că aceste norme speciale privesc, *primo*, aprobarea substanțelor susceptibile de înlocuire, precum și reînnoirea acestei aprobări, *secundo*, autorizațiile de introducere pe piață a produselor fitosanitare care conțin astfel de substanțe, precum și reînnoirea și modificarea acestor autorizații și, *tertio*, recunoașterea reciprocă, între statele membre, a acestor autorizații.
- 43 Din cuprinsul punctelor 42-51 din ordonanța atacată reiese de asemenea că Tribunalul a efectuat o evaluare detaliată a normelor speciale amintite și a concluzionat că acestea nu erau de natură să producă efecte asupra situației juridice a membrilor recurentei decât prin intermediul actelor adoptate de Comisie sau de statele membre.
- 44 În al doilea rând, trebuie să fie examinate argumentele recurentei prin care se urmărește contestarea temeiniciei acestei concluzii.

- 45 În această privință, este necesar să se arate că faptul că un act normativ al Uniunii presupune măsuri de executare, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE, astfel încât anumite efecte juridice ale regulamentului menționat nu se concretizează decât prin intermediul acestor măsuri, nu exclude totuși ca acest regulament să producă, asupra situației juridice a unei persoane fizice sau juridice, alte efecte juridice, care nu depind de adoptarea unor măsuri de executare.
- 46 În speță, trebuie, așadar, să se ia în considerare cele trei categorii de norme speciale aplicabile compușilor de cupru, care sunt prezentate la punctul 42 din prezenta hotărâre și pe care se sprijină recurența în cadrul recursului formulat, pentru a se aprecia dacă regulamentul în litigiu, prin faptul că a supus compușii de cupru acestor norme, produce, asupra situației juridice a membrilor recurente, efecte juridice care nu depind de vreo măsură de executare.
- 47 În ceea ce privește, *primo*, normele referitoare la aprobarea substanțelor susceptibile de înlocuire și la reînnoirea acestei aprobări, pe de o parte, trebuie amintit, după cum a arătat Tribunalul la punctul 42 din ordonanța atacată, că compușii de cupru au făcut obiectul unei aprobări anterioare adoptării regulamentului în litigiu. Pe de altă parte, după cum a susținut Comisia în ședința în fața Curții, data expirării acestei aprobări nu a fost afectată prin regulamentul în litigiu.
- 48 Prin urmare, după cum a constatat de asemenea Tribunalul la punctul 42 din ordonanța atacată, fără ca acest fapt să fie contestat în cadrul prezentului recurs, numai procedura de reînnoire a aprobării substanțelor susceptibile de înlocuire, astfel cum este prevăzută de Regulamentul nr. 1107/2009, este relevantă în raport cu membrii recurente.
- 49 În această privință, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 42 din ordonanța atacată și după cum susține recurența, articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1107/2009 prevede că aprobarea unei substanțe susceptibile de înlocuire poate fi reînnoită pentru o durată maximă de șapte ani, spre deosebire de aprobarea altor substanțe active, care poate fi reînnoită pentru o perioadă maximă de cincisprezece ani, în temeiul articolului 14 alineatul (2) din acest regulament. Astfel, din cauza includerii compușilor de cupru în lista anexată la regulamentul în litigiu, ca substanță susceptibilă de înlocuire, reînnoirea aprobării lor nu ar putea fi acordată decât pentru o durată maximă de șapte ani, iar nu pentru o perioadă maximă mai lungă, cum ar fi fost cazul dacă această substanță nu ar fi fost inclusă în lista menționată.
- 50 Cu toate acestea, efectele juridice ale regulamentului în litigiu referitoare la durata de valabilitate a reînnoirii aprobării compușilor de cupru nu se vor concretiza, în raport cu membrii recurente, decât prin intermediul unor măsuri de executare.
- 51 Astfel, din dispozițiile Regulamentului nr. 1107/2009, în special ale articolului 24 alineatul (2) din acesta, rezultă că – după cum a constatat Tribunalul la punctele 42 și 43 din ordonanța atacată, fără ca acest lucru să fie contestat în cadrul recursului – calificarea, prin regulamentul în litigiu, a compușilor de cupru ca substanță susceptibilă de înlocuire nu aduce atingere aplicării procedurii de reînnoire a aprobării acestei substanțe. Or, această procedură presupune, la fel ca procedura de reînnoire a aprobării unei substanțe active care nu este inclusă în lista anexată la regulamentul în litigiu, adoptarea de către Comisie a unui regulament, în conformitate cu articolul 20 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1107/2009.
- 52 Prin urmare, după cum a constatat Tribunalul în mod întemeiat la punctul 44 din ordonanța atacată, efectele regulamentului în litigiu referitoare la durata de valabilitate a reînnoirii aprobării compușilor de cupru nu se vor produce în raport cu membrii recurente decât prin eventuala adoptare, în temeiul articolului 20 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1107/2009, la care face trimitere articolul 24 alineatul (2) din acest regulament, a unui regulament prin care se reînnoiește pentru o durată maximă de șapte ani aprobarea acestei substanțe.

- 53 Astfel, deși eventuala cheltuială suplimentară care revine recurenteii, precum și membrilor săi și care este legată de necesitatea de a reinnoi mai des aprobarea compușilor de cupru poate fi considerată un efect al adoptării regulamentului în litigiu, acest efect se va concretiza nu prin adoptarea acestui regulament, ci prin adoptarea, după caz, de către Comisie, a unui regulament de reinnoire a aprobării acestei substanțe.
- 54 Prin urmare, Tribunalul a constatat, la punctul 44 din ordonanța atacată, fără a săvârși o eroare de drept, că un regulament al Comisiei de reinnoire a aprobării unor substanțe susceptibile de înlocuire, precum compușii de cupru, constituie o măsură de executare a regulamentului în litigiu, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE.
- 55 În ceea ce privește, *secundo*, normele referitoare la autorizațiile de introducere pe piață a produselor fitosanitare care conțin substanțe susceptibile de înlocuire, precum și la reinnoirea și la modificarea acestor autorizații, este cu siguranță adevărat, după cum evidențiază recurenta, că regulamentul în litigiu are ca efect supunerea produselor fitosanitare care conțin compuși de cupru procedurii de evaluare comparativă prevăzute la articolul 50 din Regulamentul nr. 1107/2009, în cadrul căreia sunt comparate riscurile pentru sănătate sau pentru mediu pe care le prezintă produsul fitosanitar în cauză cu riscurile de aceeași natură legate de un produs alternativ sau de o metodă nechimică de prevenire sau de combatere a dăunătorilor.
- 56 Cu toate acestea, recurenta nu poate susține în mod valabil că este obligată, atât ea, cât și membrii săi, să efectueze această evaluare comparativă și să suporte eventualele costuri legate de efectuarea evaluării menționate, pentru a demonstra că adoptarea regulamentului în litigiu a produs efecte în privința lor independent de adoptarea măsurilor de executare. Astfel, după cum a constatat Tribunalul în mod întemeiat la punctul 45 din ordonanța atacată, din articolul 50 alineatele (1) și (4) din Regulamentul nr. 1107/2009 reiese că efectuarea evaluării comparative revine statelor membre.
- 57 În ceea ce privește argumentul recurenteii potrivit căruia autoritățile naționale ale anumitor state membre impun ca titularii înregistrărilor naționale de produse fitosanitare care conțin compuși de cupru să le furnizeze o evaluare comparativă, acesta nu susține în niciun fel teza sa potrivit căreia regulamentul în litigiu ar produce, asupra situației juridice a membrilor săi, efecte care nu depind de măsuri de executare. Astfel, obligațiile care se pretinde că revin titularilor menționați nu ar rezulta din regulamentul în litigiu, ci dintr-o decizie a autorităților naționale competente.
- 58 Mai mult, după cum a constatat Tribunalul în mod întemeiat la punctul 46 din ordonanța atacată, fără ca recurenta să conteste acest fapt, efectuarea evaluării comparative prevăzute la articolul 50 din Regulamentul nr. 1107/2009 „nu influențează împrejurarea că, în temeiul articolului 36 alineatul (2), al articolului 43 alineatul (1), al articolului 44 alineatul (3) și al articolului 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1107/2009, autorizațiile de introducere pe piață a produselor fitosanitare care conțin substanțe active sunt, după caz, acordate sau, respectiv, refuzate, reinnoite, retrase sau modificate de statele membre”.
- 59 În aceste condiții, Tribunalul a considerat, la punctul 47 din această ordonanță, tot fără a săvârși o eroare de drept, că efectele regulamentului în litigiu referitoare la efectuarea, de către statele membre, a unei evaluări comparative a riscurilor pentru sănătate sau pentru mediu prezentate de produsele fitosanitare care conțin compuși de cupru în raport cu un produs alternativ sau cu o metodă nechimică de prevenire sau de combatere a dăunătorilor „vor fi aplicate în privința membrilor reclamantei doar prin intermediul unor acte adoptate de autoritățile competente ale statelor membre” și că „[a]stfel de acte constituie, prin urmare, măsuri de executare în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE”.
- 60 *Tertio*, în ceea ce privește normele privind recunoașterea reciprocă, între statele membre, a autorizațiilor de introducere pe piață a produselor fitosanitare care conțin substanțe susceptibile de înlocuire, articolul 41 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 1107/2009 prevede, desigur, că

statul membru căruia i se adresează, în temeiul procedurii de recunoaștere reciprocă, o cerere de autorizare a introducerii pe piață de produse fitosanitare care conțin o substanță susceptibilă de înlocuire poate autoriza aceste produse fitosanitare, în timp ce, în afara celorlalte ipoteze prevăzute la articolul 41 alineatul (2) amintit și fără a aduce atingere aplicării articolului 36 alineatul (3) din acest regulament, statul membru este obligat, în temeiul articolului 41 alineatul (1) din regulamentul menționat, să emită o asemenea autorizație în condițiile prevăzute de această din urmă dispoziție.

- 61 Cu toate acestea, presupunând că adoptarea regulamentului în litigiu are ca efect reducerea probabilității ca un stat membru să aprobe o cerere de autorizare a introducerii pe piață a unui produs fitosanitar care conține compuși de cupru în temeiul procedurii de recunoaștere reciprocă, nu este mai puțin adevărat că statul membru sesizat cu o asemenea cerere este obligat să ia o decizie cu privire la aceasta. În această privință, trebuie amintit, după cum reiese din cuprinsul punctului 40 din prezenta hotărâre, că este irelevant dacă o asemenea decizie are sau nu are caracter mecanic.
- 62 În consecință, Tribunalul a considerat în mod întemeiat, la punctul 50 din ordonanța atacată, că efectele regulamentului în litigiu referitoare la procedura de recunoaștere reciprocă a autorizațiilor de introducere pe piață a produselor fitosanitare care conțin o substanță susceptibilă de înlocuire „privesc exclusiv marja de apreciere lăsată statelor membre pentru a se pronunța cu privire la o cerere în acest sens” și că „aceste efecte vor fi aplicate, dacă este cazul, în privința membrilor reclamantei doar prin intermediul unor acte prin care autoritățile naționale se pronunță cu privire la cereri de recunoaștere reciprocă depuse de membrii menționați”.
- 63 Ținând seama de punctele 45-62 din prezenta hotărâre, este necesar să se concluzioneze că, deși este adevărat că, prin includerea compușilor de cupru în lista substanțelor susceptibile de înlocuire, regulamentul în litigiu a supus această substanță normelor speciale prevăzute la punctul 42 din prezenta hotărâre și a produs, așadar, efecte juridice prin faptul că modifică regimul juridic al Uniunii aplicabil compușilor de cupru, recurenta nu a demonstrat totuși că această modificare a avut, asupra situației juridice a membrilor săi, efecte care nu depind de adoptarea unor măsuri de executare, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE. Prin urmare, Tribunalul a considerat în mod justificat că recurenta nu avea calitate procesuală activă în acest temei.
- 64 Această concluzie nu este repusă în discuție de argumentul recurente, expus la punctele 23 și 30 din prezenta hotărâre, potrivit căruia actele adoptate de Comisie sau de statele membre în vederea punerii în aplicare a normelor speciale aplicabile compușilor de cupru, în special actul prin care Comisia va reînnoi aprobarea acestei substanțe, nu ar fi măsuri de executare a regulamentului în litigiu, ci a Regulamentului nr. 1107/2009.
- 65 Astfel, în contradicție cu ceea ce pare să subînțeleagă recurenta în argumentația sa, modul de redactare a articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE nu impune, în scopul calificării unei măsuri de executare drept act normativ, ca acest act să constituie temeiul juridic al măsurii respective. O asemenea măsură poate fi o măsură de executare atât a actului ale cărui dispoziții constituie temeiul său juridic, cât și a unui act distinct, cum este în speță regulamentul în litigiu, atunci când toate sau o parte dintre efectele juridice ale acestui din urmă act nu se vor concretiza, față de reclamant, decât prin intermediul acestei măsuri (a se vedea prin analogie Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açucares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 40).
- 66 În prezenta cauză, din cuprinsul punctelor 47-63 din prezenta hotărâre reiese că actele care vor fi adoptate de Comisie sau de statele membre în vederea punerii în aplicare a normelor speciale aplicabile compușilor de cupru, prevăzute de Regulamentul nr. 1107/2009, vor concretiza efectele juridice ale regulamentului în litigiu în raport cu membrii recurente și vor constitui, așadar, măsuri de executare a acestui din urmă regulament.

- 67 Concluzia exprimată la punctul 63 din prezenta hotărâre nu este repusă în discuție nici prin argumentul, amintit la punctul 19 din prezenta hotărâre, potrivit căruia recurenta ar fi fost, în fața Comisiei, în cursul procedurii de includere a compușilor de cupru în anexa I la Directiva 91/414, singurul reprezentant al tuturor producătorilor de compuși de cupru utilizați în produsele fitosanitare care își desfășoară activitatea în Uniune. Astfel, deși, în conformitate cu jurisprudența amintită la punctul 38 din prezenta hotărâre, este cu siguranță nevoie să se țină seama de poziția persoanei care invocă dreptul la acțiune în temeiul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE pentru a se aprecia dacă actul normativ atacat presupune măsuri de executare, împrejurarea astfel invocată de recurentă nu este totuși de natură să demonstreze că regulamentul în litigiu nu ar presupune asemenea măsuri.
- 68 Concluzia formulată la punctul 63 din prezenta hotărâre nu este infirmată nici de argumentația, prezentată la punctele 24 și 29 din prezenta hotărâre, potrivit căreia măsurile eventual adoptate de Comisie sau de statele membre pentru a realiza aplicarea, în cazul compușilor de cupru, a normelor speciale prezentate la punctul 42 din prezenta hotărâre nu vor avea niciun efect nici asupra calificării compușilor de cupru drept substanță susceptibilă de înlocuire, nici asupra regimului juridic aplicabil acestei substanțe, instituit prin Regulamentul nr. 1107/2009.
- 69 Astfel, această argumentație nu este de natură să înlăture constatarea că efectele aplicării, în cazul compușilor de cupru, a normelor speciale prevăzute de Regulamentul nr. 1107/2009 nu se vor concretiza, în raport cu situația juridică a membrilor recurente, decât prin intermediul unor măsuri de executare a regulamentului în litigiu.
- 70 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat, la punctul 51 din ordonanța atacată, că regulamentul în litigiu presupune, în raport cu membrii recurente, măsuri de executare, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE.
- 71 În consecință, primul motiv trebuie să fie respins ca nefondat.

Cu privire la al treilea motiv

Argumentația părților

- 72 Prin intermediul celui de al treilea motiv invocat, care trebuie să fie examinat în al doilea rând, recurenta critică Tribunalul pentru că a considerat, la punctele 22, 31 și 32 din ordonanța atacată, că regulamentul în litigiu nu îi privea individual pe ea și pe membrii săi.
- 73 În primul rând, recurenta susține că regulamentul în litigiu o privește individual și arată, *primo*, că mai mulți factori o individualizează în raport cu orice altă persoană, în sensul jurisprudenței rezultate din Hotărârea din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia (25/62, EU:C:1963:17).
- 74 Recurenta arată că ea a fost singurul autor al unei notificări adresate Comisiei în vederea obținerii includerii compușilor de cupru în anexa I la Directiva 91/414. Ea amintește în plus că, potrivit articolului 78 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1107/2009, substanțele active incluse în această anexă sunt considerate aprobate în temeiul acestui regulament. Recurenta deduce de aici că ea a fost singura la originea includerii compușilor de cupru în lista substanțelor active din anexa menționată, în scopul aplicării Regulamentului nr. 1107/2009. Recurenta ar fi, pe de altă parte, singura care a solicitat reînnoirea aprobării compușilor de cupru ca substanță activă și singura care a prezentat un dosar în numele tuturor producătorilor.

- 75 *Secundo*, recurenta ar fi participat la procedura care a condus la adoptarea reglementării aplicabile compușilor de cupru până la adoptarea regulamentului în litigiu. În special, Regulamentul de punere în aplicare 2015/232 ar fi fost adoptat pe baza unor studii și a unor documente transmise de recurentă și, după cum ar reieși din considerentul (6) al acestui regulament, după ce Comisia a invitat-o pe aceasta să își prezinte observațiile cu privire la raportul de revizuire privind compușii de cupru.
- 76 *Tertio*, recurenta susține că lista substanțelor susceptibile de înlocuire, stabilită prin regulamentul în litigiu, a fost elaborată numai pe baza rezultatelor unui document care se întemeia pe raportul final de revizuire privind compușii de cupru, care a fost adoptat de Comisie cu intervenția exclusivă a recurentei în calitate de solicitant.
- 77 *Quarto*, recurenta ar fi fost interlocutorul Comisiei pe tot parcursul procesului de elaborare a regulamentului în litigiu, ar fi corespondat cu aceasta și ar fi participat la o reuniune cu reprezentanții acestei instituții privind printre altele calificarea compușilor de cupru drept substanță susceptibilă de înlocuire.
- 78 Recurenta concluzionează că, având în vedere Hotărârea din 17 ianuarie 1985, Piraiki-Patraiki și alții/Comisia (11/82, EU:C:1985:18, punctele 17-32), ar fi trebuit să i se recunoască calitatea procesuală activă, întrucât, ținând seama de circumstanțele speciale ale prezentei cauze, Comisia cunoștea că regulamentul în litigiu o privea în mod direct și individual.
- 79 În al doilea rând, recurenta susține că regulamentul în litigiu îi privește în mod individual pe membrii săi.
- 80 Pe de o parte, recurenta ar reprezenta toți producătorii de compuși de cupru utilizați în produse fitosanitare care își desfășoară activitatea în Uniune. Prin urmare, Tribunalul ar fi constatat în mod eronat, la punctul 31 din ordonanța atacată, că regulamentul în litigiu îi privea pe recurentă și pe membrii săi în aceeași măsură ca pe orice alt operator economic.
- 81 Recurenta adaugă că articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1107/2009 prevede că cererea de reînnoire a aprobării unei substanțe active este depusă de un producător al substanței active în cauză. Prin urmare, numai recurenta și membrii săi, care ar fi singurii producători de compuși de cupru utilizați în produsele fitosanitare în Uniune, ar putea solicita reînnoirea aprobării lor. Recurenta amintește, în această privință, că ea a fost singura care a solicitat reînnoirea aprobării compușilor de cupru ca substanță activă și singura care a prezentat un dosar în numele tuturor producătorilor.
- 82 Pe de altă parte, împrejurarea potrivit căreia compușii de cupru ar fi singura substanță anorganică ce figurează pe lista substanțelor susceptibile de înlocuire ar individualiza și mai mult recurenta și pe membrii săi.
- 83 Recurenta apreciază, așadar, că regulamentul în litigiu, deși pe plan formal constituie un regulament de punere în aplicare, este în realitate o decizie a Comisiei, având în vedere efectele pe care le produce asupra compușilor de cupru și, prin urmare, asupra sa și a membrilor săi în calitate de singuri producători ai acestei substanțe active. Ea ar fi vizată, așadar, în mod individual de acest regulament.
- 84 Prin urmare, recurenta consideră că ordonanța atacată trebuie să fie anulată și că Curtea dispune de toate elementele necesare pentru a examina, în plus, dacă regulamentul în litigiu o privește în mod direct.
- 85 În această privință, recurenta susține, pe de o parte, că supunerea compușilor de cupru dispozițiilor materiale prevăzute de Regulamentul nr. 1107/2009 presupune aplicarea, în cazul acestei substanțe, a unor condiții mai restrictive decât cele aplicabile în cazul substanțelor active care nu sunt susceptibile de înlocuire. Ea arată, pe de altă parte, că această împrejurare rezultă în mod direct din regulamentul

în litigiu și că nici Comisia, nici autoritățile naționale nu dispun, cu ocazia adoptării unor măsuri de punere în aplicare a normelor speciale aplicabile compușilor de cupru, de o putere de apreciere în ceea ce privește calificarea compușilor de cupru drept substanță susceptibilă de înlocuire.

86 Comisia susține că al treilea motiv nu este fondat.

Aprecierea Curții

87 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, după cum a subliniat Tribunalul la punctul 19 din ordonanța atacată, o asociație precum recurenta, mandată să apere interesele colective ale producătorilor de compuși de cupru, nu poate în principiu să introducă o acțiune în anulare în temeiul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE decât dacă poate invoca un interes propriu sau dacă întreprinderile pe care le reprezintă sau unele dintre acestea au calitate procesuală activă în mod individual (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 iunie 2006, Belgia și Forum 187/Comisia, C-182/03 și C-217/03, EU:C:2006:416, punctul 56, precum și jurisprudența citată).

88 În ceea ce privește, în primul rând, problema dacă recurenta poate invoca un interes propriu, pe de o parte, trebuie să se arate că, potrivit unei jurisprudențe constante, după cum a amintit Tribunalul la punctul 21 din ordonanța atacată, rolul jucat de o asociație în cadrul unei proceduri care a condus la adoptarea unui act în sensul articolului 263 TFUE poate justifica admisibilitatea acțiunii introduse de această asociație, chiar și în cazul în care actul menționat nu îi privește în mod direct și individual pe membrii săi, în special atunci când poziția sa de negociatoare a fost afectată de acest act (Ordonanța din 8 decembrie 2006, Polyelectrolyte Producers Group/Comisia și Consiliul, C-368/05 P, nepublicată, EU:C:2006:771, punctul 59, precum și jurisprudența citată).

89 În speță, trebuie totuși să se arate că, prin argumentele pe care le-a prezentat în cadrul prezentului motiv, recurenta nu a demonstrat că a jucat un rol în elaborarea regulamentului în litigiu care să îi permită să invoce un interes propriu în sensul jurisprudenței amintite la punctul precedent din prezenta hotărâre. În plus, fiind întrebată de Curte în ședință cu privire la acest aspect, recurenta nu a dovedit existența unor drepturi specifice care i-ar fi fost acordate în cadrul procedurii de elaborare a acestui regulament.

90 Pe de altă parte, având în vedere jurisprudența rezultată din Hotărârea din 17 ianuarie 1985, Piraiki-Patraiki și alții/Comisia (11/82, EU:C:1985:18, punctele 17-32), trebuie respinsă ca nefundată argumentația recurentei potrivit căreia, în temeiul anumitor împrejurări de fapt care îi sunt specifice, ar trebui să se considere că este vizată în mod individual.

91 Astfel, potrivit acestei jurisprudențe, faptul că Consiliul Uniunii Europene sau Comisia are obligația, în temeiul unor dispoziții specifice, să țină seama de consecințele actului pe care intenționează să îl adopte asupra situației anumitor particulari poate fi, desigur, de natură să îi individualizeze pe aceștia din urmă, atunci când se dovedește că sunt afectați de acest act din cauza unei situații de fapt care îi caracterizează în raport cu orice altă persoană (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 aprilie 2003, Comisia/Nederlandse Antillen, C-142/00 P, EU:C:2003:217, punctele 71-76 și jurisprudența citată).

92 Cu toate acestea, recurenta nu a identificat existența unei asemenea obligații care să fie de natură să o individualizeze, în sensul jurisprudenței menționate, în ceea ce privește regulamentul în litigiu.

93 În al doilea rând, în ceea ce privește problema dacă regulamentul în litigiu îi privește în mod individual pe membrii recurente sau pe unii dintre aceștia, trebuie amintit, după cum reiese din cuprinsul punctului 28 din ordonanța atacată, că, potrivit unei jurisprudențe constante, alți subiecți decât destinatarii unei decizii nu pot pretinde că aceasta îi vizează individual, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, decât dacă această decizie îi afectează în considerarea anumitor calități care le sunt specifice sau a unei situații de fapt care îi caracterizează în raport cu orice altă persoană și, ca

urmare a acestui fapt, îi individualizează într-un mod analog celui în care este individualizat destinatarul unei astfel de decizii (a se vedea printre altele Hotărârea din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia, 25/62, EU:C:1963:17, punctul 223, precum și Hotărârea din 17 septembrie 2015, Mory și alții/Comisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punctul 93).

94 În această privință, dintr-o jurisprudență consacrată, amintită de Tribunal la punctul 29 din ordonanța atacată, reiese de asemenea că posibilitatea de a determina, cu mai mare sau cu mai mică precizie, numărul sau chiar identitatea subiecților de drept cărora li se aplică o măsură nu implică în niciun caz faptul că aceste subiecte trebuie să fie considerate ca fiind vizate în mod individual prin această măsură, din moment ce această aplicare se realizează pe baza unei situații obiective de drept sau de fapt definite în actul în cauză (Hotărârea din 19 decembrie 2013, Telefónica/Comisia, C-274/12 P, EU:C:2013:852, punctul 47 și jurisprudența citată).

95 În speță, trebuie arătat că recurenta nu repune în mod specific în discuție punctul 27 din ordonanța atacată, în care Tribunalul a constatat că regulamentul în litigiu este un act cu aplicabilitate generală, având în vedere că, pe de o parte, se aplică unor situații determinate în mod obiectiv, și anume, în speță, în considerarea caracteristicilor unei substanțe active, și că, pe de altă parte, presupune efecte juridice în privința unor categorii de persoane avute în vedere în mod general și abstract, și anume orice operator a cărui activitate este legată de una dintre substanțele incluse în lista anexată la acest regulament.

96 Recurenta nu a susținut nici că, la punctul 30 din ordonanța atacată, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept sau a denaturat faptele atunci când a constatat următoarele:

„[...] reiese din considerentul (4) al regulamentului [în litigiu] că lista anexată la acest regulament a fost întocmită pe baza informațiilor conținute în raportul de revizuire, în concluziile Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară (EFSA), în proiectul de raport de evaluare și în actele adiționale aferente, în rapoartele de evaluare *inter pares* sau pe baza clasificării în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 (JO L 353, p. 1). În plus, adoptarea regulamentului [în litigiu] era prevăzută de articolul 80 alineatul (7) din Regulamentul nr. 1107/2009, potrivit căruia Comisia trebuia să stabilească, până la 14 decembrie 2013, lista substanțelor susceptibile de înlocuire. În această privință, după cum rezultă chiar din titlul său, regulamentul [în litigiu] se referă la aplicarea acestei dispoziții.”

97 În aceste condiții, recurenta nu a demonstrat că Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept atunci când a concluzionat, la punctele 31 și 32 din ordonanța atacată, că regulamentul în litigiu nu îi privește pe membrii recurente decât în considerarea calității lor obiective de producători de compuși de cupru, în același mod precum orice alt operator economic care se află, efectiv sau potențial, într-o situație identică, și că, prin urmare, regulamentul în litigiu nu îi privește individual.

98 Niciuna dintre circumstanțele speciale pe care se sprijină recurenta în cadrul prezentului motiv pentru a demonstra că regulamentul în litigiu îi privește individual pe membrii săi nu este de natură să repună în discuție această concluzie.

99 În primul rând, având în vedere jurisprudența amintită la punctul 94 din prezenta hotărâre, împrejurarea că recurenta ar reprezenta toți producătorii de compuși de cupru utilizați în produse fitosanitare care își desfășoară activitatea în Uniune și că ar fi posibilă enumerarea sau identificarea acestor producători nu are incidență asupra faptului că regulamentul în litigiu nu îi privește pe membrii săi decât în considerarea calității lor obiective de producători de compuși de cupru. Pe de altă parte, admiterea tezei avansate de recurentă în această privință ar conduce la golirea de conținut în mare parte a condiției legate de faptul de a fi vizat în mod individual, din moment ce ar fi suficient ca operatorii economici pe care un act al Uniunii nu îi privește decât în considerarea faptului că se află

într-o situație obiectivă de drept sau de fapt definită de acest act să se grupeze în cadrul unei asociații reprezentative, precum cea în discuție în speță, în scopul de a obține recunoașterea calității procesuale active în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE.

- 100 În al doilea rând, având în vedere jurisprudența citată la punctul 93 din prezenta hotărâre, recurenta nu demonstrează nicidecum, prin elementele evocate la punctul 81 din prezenta hotărâre, că membrii săi sau unii dintre aceștia ar fi afectați de regulamentul în litigiu într-un mod similar celui în care ar fi afectat destinatarul acestui regulament. În special, astfel de elemente, privite individual sau împreună, nu sunt de natură să repună în discuție temeinicia concluziei Tribunalului de la punctul 31 din ordonanța atacată, potrivit căreia efectele juridice ale regulamentului în litigiu nu se aplică membrilor recurentei decât în considerarea calității lor obiective de producători de compuși de cupru.
- 101 De altfel, este cert că, cu ocazia adoptării regulamentului în litigiu, includerea compușilor de cupru în lista substanțelor susceptibile de înlocuire nu a fost decisă ținând seama de calitățile specifice ale membrilor recurente, ci, după cum rezultă din cuprinsul punctului 6 din ordonanța atacată, pentru motivul că această substanță respecta criteriile care trebuiau îndeplinite pentru a fi considerată o substanță persistentă și toxică, în sensul punctului 4 din anexa II la Regulamentul nr. 1107/2009 (a se vedea prin analogie Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açucares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 66).
- 102 În al treilea rând, împrejurarea – presupunând că ar fi dovedită – potrivit căreia compușii de cupru sunt singura substanță anorganică ce figurează pe lista în discuție este lipsită de relevanță, întrucât nici aceasta nu repune în discuție temeinicia concluziei Tribunalului de la punctul 31 din ordonanța atacată.
- 103 În sfârșit, din moment ce, pe de o parte, Tribunalul a concluzionat, fără a săvârși o eroare de drept, la punctul 32 din ordonanța atacată, că regulamentul în litigiu nu îi privea individual pe membrii recurente și, pe de altă parte, condițiile legate de afectarea atât directă, cât și individuală prin actul normativ al Uniunii a cărui anulare se solicită sunt cumulative (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punctul 76), argumentele prezentate la punctele 84 și 85 din prezenta hotărâre, referitoare la problema dacă recurenta și membrii săi sunt vizați în mod direct de regulamentul în litigiu, sunt inoperante și, prin urmare, trebuie să fie înlăturate.
- 104 Rezultă că al treilea motiv trebuie să fie respins în parte ca nefondat și în parte ca inoperant.

Cu privire la al doilea motiv

Argumentația părților

- 105 Prin intermediul celui de al doilea motiv, recurenta reproșează Tribunalului că a considerat, la punctele 52-60 din ordonanța atacată, că respingerea acțiunii sale ca inadmisibilă nu îi priva, nici pe ea, nici pe membrii săi, de o protecție jurisdicțională efectivă.
- 106 Din ordonanța atacată ar rezulta că membrii recurente nu pot nici să conteste o măsură de executare națională a regulamentului în litigiu, nici să repună în discuție efectele acestui regulament. În special, atât timp cât o autoritate națională nu ar decide substituirea compușilor de cupru, această substanță ar trebui să facă obiectul unor evaluări comparative periodice pe care membrii recurente nu le-ar putea contesta. Recurenta precizează, în această privință, că o decizie națională prin care se reînnoiește autorizarea unui produs fitosanitar care conține compuși de cupru nu ar modifica situația juridică a membrilor recurente și, prin urmare, nu ar fi atacabilă. Astfel, Tribunal Supremo (Curtea

Supremă, Spania) și Tribunal Constitucional (Curtea Constituțională, Spania) ar fi considerat că un reclamant nu avea nici interesul de a exercita acțiunea, nici calitate procesuală activă atunci când decizia pe care o contestă nu îi cauzează un prejudiciu.

- 107 Prin urmare, membrii recurenței ar fi constrânși să determine adoptarea unei decizii negative de către autoritățile naționale, pentru a putea să introducă o acțiune împotriva acestei decizii și să conteste, în cadrul acțiunii respective, calificarea compușilor de cupru ca substanță susceptibilă de înlocuire. Potrivit recurenței, recurgerea la procedura trimiterii preliminare, evocată de Tribunal în ordonanța atacată, ar necesita de asemenea adoptarea prealabilă a unei decizii negative de către aceste autorități.
- 108 După amintirea conținutului punctelor 54 și 55 din ordonanța atacată, recurenta consideră că accesul la instanțele naționale și posibilitatea de a sesiza Curtea printr-o trimitere preliminară în aprecierea validității regulamentului în litigiu nu pot garanta dreptul acesteia sau pe cel al membrilor săi la protecție jurisdicțională efectivă. Pe de o parte, adoptarea unei decizii negative privind reînnoirea aprobării compușilor de cupru nu ar fi certă. În consecință, recurenta și membrii săi ar putea să nu fie niciodată în măsură să conteste regulamentul în litigiu, care va continua, așadar, să producă efecte juridice pe termen nedefinit. Pe de altă parte, chiar dacă ar fi adoptată o decizie negativă și indiferent de posibilitatea de sesizare a Curții cu titlu preliminar, recurenta și membrii săi ar suporta cheltuielile administrative și costurile economice rezultate din calificarea compușilor de cupru ca substanță susceptibilă de înlocuire.
- 109 Comisia susține că al doilea motiv este inadmisibil, întrucât recurenta se limitează să reitereze motivul întemeiat pe o încălcare a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă, invocat în primă instanță, fără a arăta eroarea de drept care viciază ordonanța atacată. Ea susține că, în orice caz, prezentul motiv este nefondat.

Aprecierea Curții

- 110 Cu titlu introductiv, este necesar să se respingă cauza de inadmisibilitate invocată de Comisie față de al doilea motiv. Contrar celor susținute de aceasta din urmă, prin acest motiv, recurenta nu se limitează să reitereze motivul invocat în primă instanță, întemeiat pe o încălcare a dreptului său la protecție jurisdicțională efectivă, ci contestă aprecierea efectuată de Tribunal în acest sens, indicând în mod precis elementele criticate ale ordonanței atacate.
- 111 În ceea ce privește temeinicia prezentului motiv, trebuie amintit că condițiile de admisibilitate prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE trebuie să fie interpretate în lumina dreptului fundamental la o protecție jurisdicțională efectivă, fără a se ajunge însă la înlăturarea acestor condiții expres prevăzute de Tratatul FUE (Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açúcares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 44, precum și jurisprudența citată).
- 112 Cu toate acestea, controlul jurisdicțional al respectării ordinii juridice a Uniunii este asigurat, astfel cum rezultă din cuprinsul articolului 19 alineatul (1) TUE, nu numai de Curte, ci și de instanțele statelor membre. Astfel, Tratatul FUE, la articolele 263 și 277, pe de o parte, și la articolul 267, pe de altă parte, a stabilit un sistem complet de căi de atac și de proceduri destinat să asigure controlul legalității actelor Uniunii, încredințându-l instanței Uniunii (Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açúcares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 45, precum și jurisprudența citată).
- 113 În acest sens, trebuie precizat că justițiabilityi au, în cadrul unei proceduri naționale, dreptul de a contesta în justiție legalitatea oricărei decizii sau a oricărui act național referitor la aplicarea în privința lor a unui act al Uniunii cu aplicabilitate generală invocând nevaliditatea acestuia din urmă (Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açúcares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 46, precum și jurisprudența citată).

- 114 În consecință, trimiterea în vederea aprecierii validității constituie, la fel ca acțiunea în anulare, o modalitate de control al legalității actelor Uniunii (Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açucares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 47, precum și jurisprudența citată).
- 115 În această privință, trebuie amintit că, atunci când o instanță națională apreciază că unul sau mai multe motive de nevaliditate a unui act al Uniunii, formulate de părți sau, după caz, invocate din oficiu, sunt întemeiate, ea trebuie să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea cu o procedură de trimitere preliminară în aprecierea validității, aceasta din urmă fiind singura competentă să constate nevaliditatea unui act al Uniunii (Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açucares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 48, precum și jurisprudența citată).
- 116 Față de persoanele care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE pentru a formula o acțiune la instanța Uniunii, statelor membre le revine, așadar, obligația de a prevedea un sistem de căi de atac și de proceduri care să permită asigurarea respectării dreptului fundamental la o protecție jurisdicțională efectivă (Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açucares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 49, precum și jurisprudența citată).
- 117 Această obligație a statelor membre a fost reafirmată la articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, potrivit căruia acestea „stabilesc căile de atac necesare pentru a asigura o protecție jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii”. O asemenea obligație rezultă și din articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, referitor la măsurile adoptate de statele membre pentru punerea în aplicare a dreptului Uniunii în sensul articolului 51 alineatul (1) din această carte (Hotărârea din 28 aprilie 2015, T & L Sugars și Sidul Açucares/Comisia, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punctul 50, precum și jurisprudența citată).
- 118 În speță, după cum rezultă din cuprinsul punctelor 41-70 din prezenta hotărâre, Tribunalul a putut constata în mod întemeiat că regulamentul în litigiu presupune, în raport cu membrii recurentei, măsuri de executare, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf ultima teză TFUE.
- 119 În consecință și având în vedere jurisprudența amintită la punctele 111-117 din prezenta hotărâre și menționată de Tribunal la punctele 53-59 din ordonanța atacată, Tribunalul a considerat, tot fără a săvârși o eroare de drept, la punctul 60 din această ordonanță, că trebuia să fie înlăturat argumentul recurentei potrivit căruia respingerea ca inadmisibilă a acțiunii sale în anulare împotriva regulamentului în litigiu ar aduce atingere dreptului său și celui al membrilor săi la protecție jurisdicțională efectivă. Astfel, chiar dacă, din cauza condițiilor de admisibilitate prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, recurenta nu poate ataca în mod direct regulamentul în litigiu în fața instanței Uniunii, ea poate, în schimb, să invoce, în cadrul unei acțiuni formulate în fața unei instanțe naționale împotriva unui act al unui stat membru care constituie o măsură de executare a regulamentului menționat, invaliditatea acestuia din urmă și să determine instanța respectivă să se adreseze Curții, în temeiul articolului 267 TFUE, pe calea întrebărilor preliminare (a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 decembrie 2013, Telefónica/Comisia, C-274/12 P, EU:C:2013:852, punctul 59).
- 120 Mai mult, recurenta ar putea, după caz, să atace un regulament al Comisiei de reînnoire a aprobării compușilor de cupru în fața instanțelor Uniunii, în condițiile prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE și, în cadrul acestei acțiuni, să conteste validitatea regulamentului în litigiu pe calea unei excepții de nelegalitate invocate împotriva acesteia din urmă, în conformitate cu jurisprudența citată la punctul 37 din prezenta hotărâre, în vederea repunerii în discuție, printre altele, a duratei de valabilitate a reînnoirii aprobării compușilor de cupru.
- 121 Prin urmare, al doilea motiv trebuie să fie respins ca nefondat.
- 122 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, recursul trebuie să fie respins în întregime.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- ¹²³ În temeiul articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Potrivit articolului 138 alineatul (1) din acest regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- ¹²⁴ Întrucât Comisia a solicitat obligarea recurenteii la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta din urmă a căzut în pretenții, se impune obligarea recurenteii la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Obligă European Union Copper Task Force la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături